

AUZU (*Avena sativa* L., *Avena nuda* L.) DESKRIPTORI

III RAKSTUROŠANAS UN NOVĒRTĒŠANAS DESKRIPTORI

Metodika izmēģinājumu iekārtošanai labību ģenētisko resursu novērtēšanai

Izmēģinājumu iekārto vismaz 5 m², lielos lauciņos, minimālais atkātojumu skaits 3. Lauciņu izvietojums randomizēts. Izsējas norma – mieži, rudzi, tritikāle – 400 dīgstoši graudi uz m², auzas, kvieši – 500 dīgstoši graudi uz m². Lieto nekodinātu sēklu. Novērtējumu veic, aprēķinot 3 gadu vidējo rādītāju un to izsakot ballēs. Rādītāji izmēģinājuma vietas raksturošanai:

- a. Valsts
- b. Institūcijas nosaukums un adrese
- c. Institūcijas ģeogrāfiskās koordinātas (platums, garums, augstums virs jūras līmeņa)
- d. Sējas datums
- e. Novākšanas datums
- f. Sēklu dīgspēja %
- g. Laukdīdzība %
- h. Lauciņu lielums
- i. Atkātojumu skaits
- j. Mēslojums (veidi un devas)
- k. Augu aizsardzības līdzekļi

VIDES APSTĀKĻI:

- l. Augsnes tips
- m. Reljefs
- n. Augsnes pH
- o. Organiskās vielas saturs augsnē
- p. Augsnes mehāniskais sastāvs
- q. Temperatūra (gada un/vai sezonas minimālā, maksimālā un vidējā)
- r. Nokrišņi (gada un/vai sezonas summa)
- s. Salnas veģetācijas periodā (datums un zemākā temperatūra);

Deskriptora kods	Pazīmes Nr.citos deskriptoros	Deskriptori skala	References vērtība	Piezīmes
Raksturojums				
III/1		Veģētācijas tips		
	³ UPOV25 ⁴ CPVO22	1 Vasaras 5 Starpforma 9 Ziemas		
III/2		Ceru forma		
	UPOV 1 CPVO 1	1 Stāvs 3 Pusstāvs 5 Vidējs 7 Pusklājenisks 9 Klājenisks	<25 ⁰ 25-45 ⁰ 46-55 ⁰ 56-70 ⁰ >70 ⁰	Nosaka vizuāli lauciņā 25-29 augu attīstības stadijā (augu attīstības stadijas decimālais kods pēc Zadoka skalas) , (1.zīm. pielikumā)
III/3		Dienu skaits līdz skarošanai		
	UPOV 4 CPVO 4	1 Ļoti agra 3 Agra 5 Vidēja 7 Vēla 9 Ļoti vēla		*,50-52 Dienu skaits no sējas līdz 50% skaru redzama pirmā vārpiņa , 3 gadu vidējie rādītāji
III/4		Dienu skaits līdz pilngatavībai		
	¹ IPGRI 6.2.1.	1 Ļoti agra 3 Agra 5 Vidēja 7 Vēla 9 Ļoti vēla		88-90
III/ 5		Stiebra apakšējā mezgla apmatojums		
	UPOV- 6	1 nav		60-65

		9	ir		
III /6		Auga garums (cm)			
	² BA 4 UPOV 15 CPVO 12 IPGRI 6.2.2.	1 3 5 7 9	Ļoti īss Īss Vidējs Garš Ļoti garš	<60 61-100 101-130 131-150 >150	*,80-92 (pilngatavība), mēra lauka apstākļos 10 augiem lauciņā, no zemes līdz skaras galam, 3 gadu vidējie rādītāji
III/7		Veldres noturība pirms pilngatavības fāzes			
.	IPGRI 6.1.5. 6.1.6.	1 3 5 7 9	Ļoti zema Zema Vidēja Augsta Ļoti augsta		60-79
III/ 8		Skaras sānzaru stāvoklis			
	UPOV 9 CPVO 8 IPGRI 4.2.3.	1 3 5 7 9	Pacelti Puspacelti Horizontāli Nokareni Stipri nokareni	<46 ⁰ 46-85 ⁰ 86-95 ⁰ 96-135 ⁰ >135 ⁰	*,70-75 (2.zīm.pielikumā)
III/9		Plēkšņu segums			
.	BA 1 UPOV 17 CPVO 15 IPGRI 4.3.3.	1 5 9	Graudi bez plēksnēm Daļēji plēkšņaini Graudi ar plēksnēm	<25 25-95 >95	*,% no graudiem, kas kulšanas procesā saglabā plēksnes
III/10		Plēkšņu krāsa			
	BA 3 UPOV 20	1 3	Balta Dzeltena		*,92

	CPVO 17 IPGRI 4.3.1	5 7 9	Pelēka Brūna Melna		
III/11		Akotainība			
	BA - 4 UPOV 18 CPVO 15 IPGRI 4.3.4.	1 3 5 7	Nav vai ļoti neizteikti Neizteikti Vidēji Izteikti	<26 26-50 51-70 >70	*,92
III/12		Plēkšņu īpatsvars ražā (%)			
	BA – 11 IPGRI 6.3.4.	1 3 5 7 9	Ļoti zems Zems Vidējs Augsts Ļoti augsts	<21 21-24 25-29 30-35 >35	*,92
Izvērtējums					
III/13		1000 graudu masa (g)			
				Kailgraudu auzām	
	BA 2 IPGRI 6.3.2.	1 3 5 7 9	Ļoti maza maza Vidēja Liela Ļoti liela	< 18 18-25 26-35 36-45 >45g	<15 15-20 21-24 15-30 >30g
					*,Skaita 500 graudus 2 atkārtojumos (graudi attīrīti ar vēja separatoru vai 1.5 mm sietu), 3 gadu vidējie rādītāji, salīdzinot ar standartu
III/14		Graudu tilpummasa (g l⁻¹)			
				Kailgraudu auzām	
	BA-8 IPGRI	1 3	Ļoti zema Zema	<450 450-480	<550 550-580

	6.3.3	5 7 9	Vidēja Augsta Ļoti augsta	481-500 501-520 >520	581-620 621-660 >660g	
III/15		Kopproteīna saturs (%)				
					Kailgraudu auzām	
	BA – 9 IPGRI 6.3.5.	1 3 5 7 9	Ļoti zems Zems Vidējs Augsts Ļoti augsts	<9 9.1-11.0 11.1-13.0 13.1-14.0 >14.0	<13.5 13.6-15.0 15.1-16.5 16.6-18.0 >18.1	*,Pie 14 % mitruma, noteikts ar Kjeldāla metodi, N pārrēķina koeficients. 5.7,3 gadu vidējie rādītāji
III/16		Koptauku saturs (%)				
					Kailgraudu auzām	
	BA – 10 IPGRI 6.3.6.	1 3 5 7 9	Ļoti zems Zems Vidējs Augsts Ļoti augsts	<4 4.1-5.0 5.1-6.0 6.1-7.0 >7.1	<7 7.1-8.0 8.1-9.0 9.1-10.0 >10,1	*,Pie 14 % mitruma, noteikts ar Soxleta metodi, 3gadu vidējie rādītāji
III /17		B-glukana saturs (%)				
	Kanāda	1 3 5 7 9	Ļoti zems Zems Vidējs Augsts Ļoti augsts	<3 3.1-4.0 4.1-5.0 5.1-6.0 >6.0		3 gadu vidējie rādītāji
III/18		Raža, t ha⁻¹ vai % pret kontroli				
		1	Ļoti zema	<2.5 (<80%)		*,Pārrēķināta pie 14% mitruma, vismaz 3

		3 5 7 9	Zema Vidēja Augsta Ļoti augsta	2.6-4.0 (80-94%) 4.1-5.5 (95-105%) 5.6-7.0 (106-125%) >7.0. (>125%)	atkārtojumi, minimālā lauciņa platība 5m ² , randomizēts izkārtojums, 3 g.vid. rādītāji
III/19		Izmantošana			
		1 3 5 7 9	graudi lopbarībai zaļai masai un skābbarībai graudi pārtikai vispārēja (graudiem un zaļmasai) citi		
Izturība pret slimībām					
III/20		Auzu lapu vainagrūsa (<i>Puccinia coronifera</i> Cda.f.sp.<i>avenae</i> Eriks.)			
	8.1. 8.2.	1 3 5 7 9	Ļoti augsta Augsta Vidēja Zema Ļoti zema		

III/21		Putotošā melnplauka (<i>Ustilago avenae</i> (Pers.)Jens.)		
		1	Ļoti augsta	0
		3	Augsta	1-3
		5	Vidēja	4-6
		7	Zema	7-9
		9	Ļoti zema	>9
III/22		Miežu dzeltenais pundurainības vīruss (BYDV)		
		1	Ļoti augsta	
		3	Augsta	
		5	Vidēja	
		7	Zema	
		9	Ļoti zema	
III/23		Milt rasa (<i>Erysiphe graminis</i> DC.f.sp. avenae Em.Marchal)		
		1	Ļoti augsta	
		3	Augsta	
		5	Vidēja	
		7	Zema	
		9	Ļoti zema	
III/24		Lapu brūnplankumainība (<i>Septoria avenae</i> Frank)		
		1	Ļoti augsta	
		3	Augsta	
		5	Vidēja	
		7	Zema	
		9	Ļoti zema	
		9	cita	
III/ 25		Piezīmes		Papildus informācija
III/26		Citoloģiskais raksturojums		
III/27		Molekulārie marķieri		
III/28		Attēli		

Paskaidrojumi un izmantotā literatūra

¹IPIGRI (1994.)

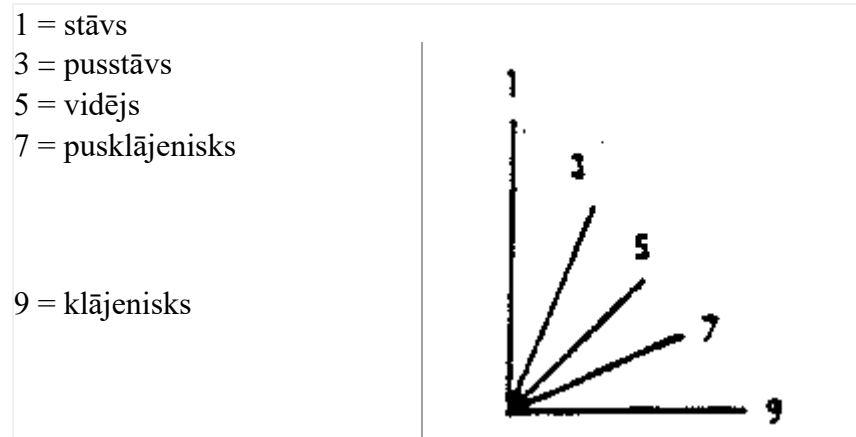
²BA – kopējais Baltijas valstu deskriptors (1997.)

³UPOV – AVS testa vadlīnijas 1994.g.

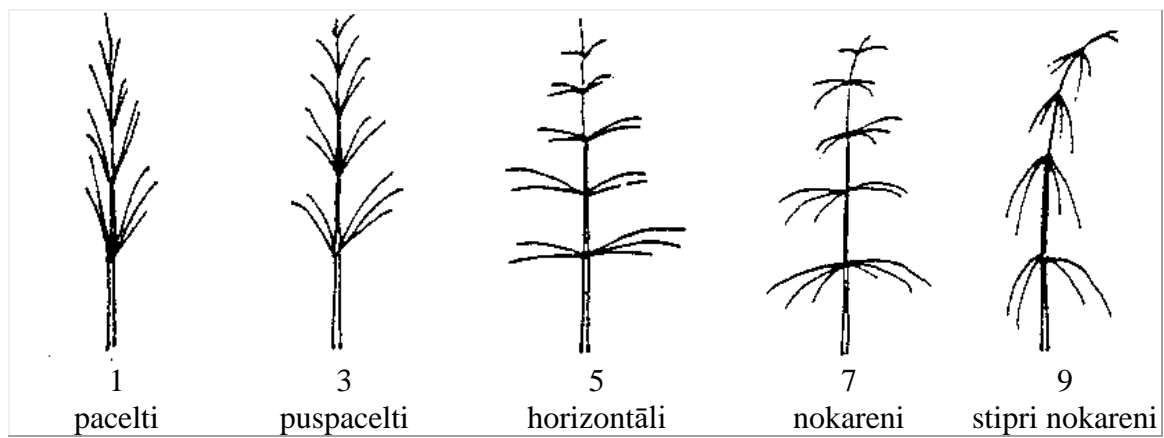
⁴CPVO - ES augu šķirņu AVS testa protokols no 06.11.2003.

* Izmantojot metodiku izmēģinājumu iekārtošanai labību ģenētisko resursu novērtēšanai

Pielikums

1.zīmējums. III/2 Cera forma

2.zīmējums. III/8: Skaras sānzaru stāvoklis